

University of Groningen

De deskundige in het strafproces

Hoving, Roelf Anton

Published in:
Expertise en Recht

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version
Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:
2023

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):
Hoving, R. A. (2023). De deskundige in het strafproces: M.M. Dolman, De deskundige in het strafproces, Den Haag: Boom juridisch 2022. *Expertise en Recht*, 2023(2), 62-65.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Boekrecensie

De deskundige in het strafproces

M.M. Dolman, *De deskundige in het strafproces*, Den Haag: Boom juridisch 2022, 220 p.

Met het ingewikkelder worden van de wereld en het strafproces wordt ook het recht ten aanzien van deskundigen in het strafproces er niet eenvoudiger op. Met de inwerkingtreding van de Wet deskundige in strafzaken in 2010 heeft de deskundige een eigen positie in het strafproces gekregen. De toepassing van dit wettelijke kader in de praktijk heeft geleid tot nieuwe nuances, afbakeningen en uitzonderingen. Bovendien is als gevolg van deze wet het Nederlands Register Gerechtelijke Deskundigen (NRGD) opgericht dat de afgelopen jaren een geheel eigen positie heeft ingenomen met betrekking tot het waarborgen van de kwaliteit van deskundigen en deskundigenbewijs. Het kan daarom alleen maar worden toegejuicht als aan juristen die deelnemen aan het strafproces en rechtenstudenten een overzicht wordt geboden van de regels over deskundigen en deskundigenbewijs in het strafproces en de toepassing daarvan in de praktijk. Een handzaam overzicht is te vinden in het boek *De deskundige in het strafproces* van M.M. Dolman dat in 2022 is verschenen bij uitgever Boom Juridische Uitgevers. In deze recensie geef ik een overzicht van de inhoud van het boek en hoe het zich verhoudt tot andere publicaties.

1. Thematische behandeling

Dolman stelt in zijn inleiding vast dat de deskundige tegenwoordig een dragende bijrol in het strafproces heeft. Om de positie van de deskundige goed te kunnen duiden, biedt een artikelsgewijs commentaar volgens hem onvoldoende houvast. Dolman kiest daarom voor een thematische behandeling van het onderwerp. Daarbij komen de volgende thema's aan de orde: 1) de expertise van een deskundige, 2) de rol van de deskundige en 3) de informatie van de deskundige. Binnen deze thema's wil Dolman antwoord geven op vragen die een lezer mogelijk over die onderwerpen kan hebben. De titels van veel paragrafen en subparagrafen zijn daarom geformuleerd als een vraag, waarop het antwoord te vinden is in de daaropvolgende tekst. Daarmee is de insteek van het boek mede die van een naslagwerk. Dat blijkt ook uit de herhaling van min of meer dezelfde tekst bij de beantwoording van vragen over vergelijkbare onderwerpen. Zo wordt zowel over het schriftelijke deskundigen-

verslag als de mondelinge deskundigenverklaring de vraag gesteld 'Wat is aan zijn oordeel onderworpen?', waarbij het gelijklopende antwoord binnen tien pagina's twee keer kan worden gelezen.

Dolman maakt in zijn boek onderscheid tussen 'experts' – diegenen met bijzondere kennis en/of vaardigheden – en 'deskundigen' – diegenen die als deskundige benoemd zijn in het strafproces.¹ Gezien de complexe regels over benoemingen betwijfel ik of het verhelderend is om op deze wijze een onderscheid te maken. Dolman vermeldt in zijn boek wel dat het de verdediging volgens de Hoge Raad vrijstaat een verslag van een niet-benoemde deskundige in te brengen in het strafproces (p. 121),² en dat het volgens de Hoge Raad niet nodig is om een deskundige te benoemen voordat hij als deskundige kan worden gehoord ter terechtzitting (p. 77).³ Volgens de Hoge Raad is het aan de rechter om te beoordelen welke betekenis toekomt aan het verslag of verklaring van een dergelijke niet-benoemde deskundige. Dolman leest dit als een bewijsvoorschrift: de verklaring van een niet-benoemde deskundige zou gezien deze overweging niet hoeven te gelden als deskundigenverklaring in de zin van artikel 343 Sv en het verslag van een niet-benoemde deskundige niet als deskundigenverslag in de zin van artikel 344 lid 1 onder 4 Sv. Het verslag van een door de verdediging ingeschakelde niet-benoemde deskundige kan de rechter wel meenemen in zijn bewijsoverwegingen en kan voor zover het belastende elementen bevat mogelijk nog worden aangemerkt als overig geschrift, maar de mondelinge verklaring van een niet-benoemde deskundige lijkt in de visie van Dolman geen wettig bewijsmiddel. Dolman geeft er de voorkeur aan in de definitie van de wettige bewijsmiddelen een benoemingsvereiste te lezen. Dit benoemingsvereiste staat echter niet in de tekst van de wet, en het ligt volgens mij niet voor de hand deze eis uit de aangehaalde jurisprudentie af te leiden. Dat de rechter vrij is in de beoordeling van het verslag en de verklaring van een niet-benoemde deskundige impliceert immers dat de rechter hiervan gebruik mag maken en dus dat dit wettige bewijsmiddelen kunnen zijn. Dat neemt niet weg dat Dolman terecht aandacht vraagt voor de mate waarin de benoeming van deskundigen nog als ordenend principe in de wettelijke regeling dient te gel-

* Mr. dr. R.A. Hoving is universitair docent straf- en strafprocesrecht bij de Rijksuniversiteit Groningen en wetenschappelijk medewerker bij het openbaar ministerie.

1. Eerder werd dit onderscheid ook zo gemaakt in G.C. Haverkate, 'De wet deskundige in strafzaken [2]', *EeR* 2009, afl. 5/6, p. 139. Mogelijk heeft Dolman zich hierdoor laten inspireren.
2. HR 12 juli 2011, ECLI:NL:HR:2011:BP8821.
3. HR 1 oktober 2019, ECLI:NL:HR:2019:1476.

den. In wat volgt zal ik slechts de term deskundige gebruiken als omvattende term voor iedereen met bijzondere kennis en vaardigheden, of die persoon nu is benoemd als deskundige of niet.

Het tweede hoofdstuk van het boek gaat over de deskundige als 'expert'. De vraag wordt gesteld hoe de expertise van een deskundige wordt gewaarborgd. Dolman behandelt de vraag wat een deskundige onderscheidt van een niet-deskundige aan de hand van zijn kennis en zijn taak. Ook gaat Dolman in op de consequenties van de benoemingsregels voor het forensisch-technisch onderzoek dat door de politie wordt uitgevoerd. Daarna wordt de borging van de kwaliteit van deskundigen behandeld, waarbij het met name gaat over de eisen die het Besluit register deskundigen in strafzaken (BRDS) stelt aan deskundigen die worden geregistreerd in het NRGD, de toetsing van deskundigen door het NRGD, de gedragscode van het NRGD en het functioneren van het NRGD.

Het derde hoofdstuk gaat over de deskundige als procesdeelnemer. De vraag wordt gesteld welke rollen de deskundige vervult in het strafproces. Die vraag wordt uitgewerkt aan de hand van wat in het Wetboek van Strafvordering staat over de betrokkenheid van deskundigen bij het strafproces. Aan de orde komen respectievelijk de benoeming van de deskundige, de rechten en plichten van de deskundige, het uitbrengen van een verslag door een deskundige, het horen van een deskundige en de mogelijkheden tot contra-expertise. Hoewel het hoofdstuk opent met de constatering dat deskundigen zijn geëmancipeerd tot volwaardige procesdeelnemers, is het perspectief in dit hoofdstuk niet dat van de deskundige. Passend bij de doelgroep van het boek worden de vragen gesteld vanuit het perspectief van de juridische procespartijen die gebruik willen maken van de kennis van de deskundigen.

Het vierde hoofdstuk gaat over de deskundige als informatiebron. De vraag wordt gesteld welke bijdrage de deskundige levert aan de rechterlijke oordeelsvorming. Het hoofdstuk begint met de eisen die kunnen worden gesteld aan twee soorten informatieproducten: schriftelijke deskundigenverslagen en mondelinge deskundigenverklaringen. Vervolgens wordt ingegaan op de behandeling van het deskundigenbewijs ter terechtzitting, op de bewijsverweren die over het deskundigenbewijs kunnen worden gevoerd en op de responsieplichten van de rechter. Hiermee verweven worden de mogelijkheden die juristen hebben om zelfstandig de betrouwbaarheid van deskundigenbewijs te beoordelen. Het hoofdstuk wordt afgesloten met een bespreking van de waardering van deskundigenbewijs door de rechter. Daarmee is dit hoofdstuk het minst formeel juridische van alle – wat ook blijkt uit de uitgebreide voorbeelden die vooral inzake de waardering van het deskundigenbewijs worden besproken.

Het boek wordt afgesloten met een slotbeschouwing. Dolman evalueert daarin de regels over het deskundigenbewijs aan de hand van de drie thema's die hij daarvoor heeft behandeld en hij komt tot enkele aanbevelingen voor verbetering van de regelingen. Een deel van de evaluatieve opmerkingen had zijn weg ook al gevonden naar de thematische behandeling en wordt in de slotbeschouwing herhaald.

Enkele interessante opmerkingen uit de slotbeschouwing kunnen eruit worden gelicht. Zo wijst Dolman op de spanning tussen de mogelijkheid die het NRGD heeft om sancties op te leggen aan deskundigen, het ontbreken van capaciteit om zelfstandig het functioneren van deskundigen te evalueren en de verhouding tussen het NRGD en andere toezichthouders als tuchtrechtsinstanties (p. 44-45, 159-160). In hoeverre dit inderdaad een probleem is, hangt af van welke toezichtstaak aan het NRGD wordt toebedeeld. Dolman lijkt die taak verder op te rekken dan waartoe het BRDS aanleiding geeft of die het NRGD voor zichzelf ziet. Dolman overweegt dat het NRGD erop toeziet 'dat geregistreerde deskundigen hun taken overeenkomstig de Gedragscode vervullen' (p. 159). In artikel 18 BRDS en artikel 5 Beleidsregel schorsing en doorhaling van het NRGD wordt echter uitsluitend verwezen naar het niet voldoen aan of het zich gedragen in strijd met de eisen die in artikel 12 lid 2 BRDS worden gesteld. In deze bepaling wordt de gedragscode niet genoemd. Bovendien ziet het College van het NRGD – zoals Dolman zelf ook opmerkt – voor zichzelf geen rol als toezichthouder. In plaats daarvan kondigt het College in de toelichting op de Beleidsregel aan bij klachten door te verwijzen naar de tuchtrechter en de uitspraken van de tuchtrechter te betrekken bij de beoordeling van een aanvraag tot herregistratie.

Een treffende observatie is dat er zich complicaties kunnen voordoen als er een deskundige wordt ingeschakeld die de Nederlandse taal niet machtig is (p. 164). Dan zal het deskundigenverslag of de deskundigenverklaring moeten worden vertaald. Dolman wijst op de mogelijkheid van problemen. Een recent voorbeeld van een complicatie als gevolg van een slechte vertaling is te vinden in de – vermoedelijk na het uitkomen van het boek – gewezen herzieningsuitspraak bij de Rosmalense flatmoord.⁴ De veroordeling van de verdachte was gebaseerd op onder meer de uitkomsten van een bloedspatpatroononderzoek. Het bloedspatpatroononderzoek was door de deskundige voorgelegd aan een collega in Engeland. De Engelse deskundige liet in reactie weten dat 'the consideration of evidence' door de Nederlandse deskundige 'appropriate' was.⁵ Deze overweging was vertaald met: 'de beschouwing van het bewijs is juist'.⁶ Het gerechtshof dat de verdachte veroordeelde lijkt door deze vertaling de opmerking van de Engelse deskundige te hebben gezien als een bevestiging van de onderzoeksresultaten zelf en niet (slechts) als een bevestiging van de geschiktheid van de onderzoeksmethode.⁷ Dit voorbeeld laat zien dat een ongelukkige vertaling van deskun-

4. Hof Arnhem-Leeuwarden 5 september 2022, ECLI:NL:GHARL:2022:7605.

5. Hof Arnhem-Leeuwarden 5 september 2022, ECLI:NL:GHARL:2022:7605 onder 'De bevindingen van de bloedspoorpatroonanalyse'.

6. In de conclusie van A-G Aben 7 juli 2020, ECLI:NL:PHR:2020:684 is een opsomming van de bewijsmiddelen te vinden. Daar staat ook de vertaling.

7. Hof 's-Hertogenbosch 29 juni 2007, ECLI:NL:GHSHE:2007:BA8359.

digenverslagen en -verklaringen kan bijdragen aan verkeerde beslissingen door de rechter. Dolman bepleit dat de rechter geen gebruik meer zou moeten maken van de onjuiste standaardoverweging dat hij de deskundigenverklaringen tot de zijne maakt (p. 167-168). Het is terecht dat Dolman hierop wijst. Het verslag of de verklaring is immers van de deskundige en de rechter maakt er slechts gebruik van. Beter zou het zijn als de rechter een ander soort (standaard)overweging hanteert. Dolman doet een suggestie voor een nieuwe standaardoverweging waarin de rechter vaststelt dat hij de bevindingen van de deskundige betrouwbaar acht (p. 154). Opvallend is vervolgens dat Dolman vindt dat van de rechter ook mag worden verwacht dat hij – telkens wanneer hij gebruikmaakt van een verslag of verklaring van een deskundige – motiveert waarom hij het deskundigenbewijs betrouwbaar en/of geloofwaardig acht (de formulering van Dolman varieert). Waar die verwachting op wordt gebaseerd, wordt niet duidelijk. In ieder geval is het geen juridische verplichting, zoals Dolman ook benoemt. De rechter is vrij in de selectie en waardering van het bewijsmateriaal en gezien artikel 359 lid 2 en 3 Sv kan de rechter volstaan met een overzicht van de gebruikte bewijsmiddelen en het geven van een reactie op de uitdrukkelijk onderbouwde standpunten van de officier van justitie en de verdediging. De verwachting van Dolman moet dus worden gelezen als wens. Een wens die de nodige vragen oproept. Wat wordt verstaan onder ‘betrouwbaar’ en onder ‘geloofwaardig’? Is dat hetzelfde? Hoe moet de rechter zijn oordeel daarover motiveren? Geldt deze verplichting alleen voor het deskundigenbewijs? Zo ja, waarom wordt onderscheid gemaakt met de andere bewijsmiddelen? Is een dergelijke motiveringsverplichting proportioneel? Zonder antwoord op dit soort vragen blijft deze wens tot meer motivering van het gebruik van deskundigenbewijs te vrijblijvend.

2. Verhouding tot andere publicaties

Het boek *De deskundige in het strafproces* bevat een samenvattend overzicht van de huidige literatuur over deskundigen en deskundigenbewijs in het strafproces, waaronder mijn proefschrift.⁸ Nieuw onderzoek bevat het boek niet. Dolman legt wel zijn eigen accenten en gaat in discussie met andere auteurs. Op enkele punten bevat het boek een nadere doordiening van of toevoeging aan de bestaande literatuur.

Kritische vragen

Een voorbeeld van een eigen verwerking is de wijze waarop Dolman de kritische vragen bespreekt die juristen kunnen gebruiken bij het beoordelen van deskundigenbewijs. In mijn proefschrift heb ik – inspiratie puttend uit de argumentatieleer – zes kritische vragen opgesomd die een jurist kan gebruiken om de betrouwbaarheid en bewijswaarde van het deskundigenbewijs te beoordelen.⁹ Het gebruik van deze kritische vragen biedt een uitweg uit de paradox dat een leek zonder kennis over een be-

paald onderwerp de informatie van een deskundige moet beoordelen, terwijl juist het gebrek aan kennis de reden was om de deskundige in te schakelen.¹⁰ Nieuw is dat Dolman de zes kritische vragen verdeelt in twee sets van drie vragen: drie vragen over de deskundige en drie vragen over zijn onderzoek (p. 131). De drie vragen over de deskundige zijn (in mijn eigen woorden): Wat zijn de kennis, ervaring en vaardigheden van de deskundige? Heeft deze kennis betrekking op de vraag die de deskundige moet beantwoorden? Zijn er redenen om te twijfelen aan de geloofwaardigheid (in de zin van integriteit) van de deskundige? De drie vragen over het onderzoek zijn (wederom in eigen woorden): Hoe verhoudt het onderzoek van de deskundige zich tot dat van zijn mededeskundigen? Kan de deskundige zijn informatie onderbouwen? Wordt de informatie van de deskundige goed overgebracht? Interessant is dat Dolman de verhouding van de deskundige met mededeskundigen koppelt aan de gebruikte methode, de onderbouwing koppelt aan het uitgevoerde onderzoek en de communicatie aan het trekken van conclusies. Dit biedt stof om verder over na te denken.

Geheimhouding

Dolman geeft in het boek ook een tot nu toe nog niet eerder gegeven uitwerking van de mogelijkheid die artikel 51j lid 2 en 236 Sv aan de rechter(-commissaris) toekent om de deskundige geheimhouding op te leggen.¹¹ Dit is een wat raadselachtige bevoegdheid. Dolman leidt uit de mogelijkheid om een deskundige geheimhouding op te leggen af dat het uitgangspunt is dat de deskundige niet zonder meer tot geheimhouding verplicht is (p. 61). Op het eerste gezicht is dit een begrijpelijk a contrario redenering. Immers, het heeft alleen toegevoegde waarde een geheimhoudingsbevoegdheid aan de rechter toe te kennen als de deskundige zonder dat hem geheimhouding wordt opgelegd zijn onderzoeksresultaten en de informatie waar dit op is gebaseerd mag delen. Zo geformuleerd is ook duidelijk dat dit uitgangspunt vragen oproept. Bovendien is dit uitgangspunt in strijd met de overweging van de wetgever in de memorie van toelichting bij de Wet deskundige in strafzaken: ‘Van de deskundige wordt voorts geheimhouding verwacht.’¹² Ook Dolman zelf lijkt zich niet helemaal raad te weten met zijn eigen redenering, en stelt dat het ervoor moet worden gehouden dat de geheimhouding uit de opdracht van de deskundige zou voortvloeien (p. 62).

Een mogelijke verklaring voor deze tegenstrijdigheid is dat de geheimhouding betrekking heeft op twee verschillende doelgroepen: enerzijds de procespartijen en -deelnemers die recht hebben op kennisneming van processtukken en anderzijds het brede publiek. Voor de eerste doelgroep is het nog voorstelbaar dat de rechter(-commissaris) een bevel tot geheimhouding kan uitvaardigen om te voorkomen dat in strijd met (zwaarwegende) onderzoeksbelangen de resultaten van het deskundigenonderzoek of de onderzoeksinformatie waar

8. R.A. Hoving, *Deskundigenbewijs in het strafproces* (diss. Groningen), Oisterwijk: Wolf Legal Publishers 2017.

9. Hoving 2017. De uitwerking van het deskundigenargument en de bijbehorende kritische vragen is te vinden op p. 487-576.

10. Een paradox die al beschreven werd in H.F.M. Crombag, ‘Rechters & deskundigen’, *NJB* 2000, afl. 33, p. 1659-1665.

11. Wel bevatte *Melai/Groenhuijsen* commentaar op de bevoegdheid van de rechter-commissaris om op grond van art. 236 Sv geheimhouding op te leggen.

12. *Kamerstukken II* 2006/07, 31116, nr. 3, p. 22 (MvT).

deze resultaten op zijn gebaseerd te vroeg door de deskundige worden gedeeld met een andere partij dan de opdrachtgever. Voorop gesteld kan worden dat dit in de praktijk niet vaak nodig zal zijn. In de regel rapporteert een deskundige aan zijn opdrachtgever, en als de deskundige zijn onderzoeksbevindingen ook rechtstreeks doorgeeft aan alle procespartijen, zal dat in de regel niet tot grote problemen leiden. Weliswaar worden daarmee de wettelijke voorschriften over de verstrekking van processtukken niet gevolgd, maar de ontvangers hebben wel het recht kennis te nemen van de stukken die de deskundige heeft verstrekt. Niettemin kan een geheimhoudingsbevel worden gezien als noodzakelijke complement van de bevoegdheid van de rechter-commissaris om de kennisgeving van de uitkomsten van het deskundigenonderzoek uit te stellen (art. 228 lid 2 en 230 lid 1 Sv).¹³ Zonder een bevel daartoe wordt de geheimhouding tegenover andere procespartijen dan de opdrachtgever wettelijk gezien niet van een deskundige geveerd. Onderdeel van de opdrachtverlening kan de geheimhouding alleen zijn als dit ook is geëxpliciteerd in de opdracht.

De geheimhoudingsplicht kan ook bedoeld zijn om de informatie niet te laten terechtkomen bij specifieke derden of (niet specifiek) het brede publiek. In deze verhouding krijgt geheimhouding meer de betekenis van vertrouwelijkheid. Dit principe is verwoord in de gedragscode van het NRGD: 'Behandel het onderzoeksmateriaal en de gegevens vertrouwelijk'. Hierbij past de opmerking in de memorie van toelichting dat uit de opdracht van de officier van justitie al kan voortvloeien 'dat een deskundige aan zijn verslag en bevindingen buiten het strafproces in de concrete strafzaak geen ruchtbaarheid geeft'.¹⁴ Zowel de gedragscode van het NRGD als de wetgever noemt als uitzondering dat 'geanonimiseerd gebruik in (wetenschappelijke) publicaties mogelijk' is.¹⁵ Wat betreft de geheimhouding tegenover het brede publiek is het recht de afgelopen jaren snel ontwikkeld. In het commentaar in *Melai/Groenhuijsen* op artikel 236 Sv uit 2001 stond al wel de opmerking dat een geheimhoudingsplicht ten aanzien van publiek en pers voor de hand ligt, maar werd ook nog overwogen dat deze geheimhoudingsplicht dan wel standaard zou moeten worden opgelegd door de rechter.¹⁶ Twintig jaar later is het moeilijk voorstelbaar dat de deskundige zijn onderzoek zomaar zou mogen delen met het publiek. Een belangrijke katalysator voor deze ontwikkeling is de Algemene verordening gegevensbescherming. Een basisprincipe van de AVG is dat persoonsgegevens alleen mogen worden verwerkt voor het doel waarvoor ze zijn verstrekt. Een deskundige ontvangt en verwerkt gegevens over een strafbaar feit in het kader van de hulp bij een strafrechtelijk onderzoek. Er bestaat geen noodzaak om deze gegevens te delen met het brede publiek. Daarmee zal het delen van het onderzoeksrapport en de informatie waarop het is gebaseerd met het brede publiek tegenwoordig gelden als een onrechtmatige verwerking van persoonsgegevens. Een apart geheimhoudingsbevel door de rechter is daarvoor niet langer nodig, op grond van

de AVG wordt van de deskundige al geheimhouding verwacht. Voor gedragskundige onderzoekers volgt bovendien ook een geheimhoudingsplicht uit de Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst, waardoor zij geen cliëntgegevens met de pers of het brede publiek mogen delen.

Het is mooi dat Dolman in zijn boek ingaat op de bevoegdheid van de rechter om de deskundige een geheimhoudingsverplichting op te leggen. Doordat Dolman geen onderscheid maakt in de doelgroep van de geheimhouding is de behandeling van dit onderwerp wel verwarrend. Zo is de ratio (of grond) voor de geheimhouding afhankelijk van de doelgroep: onderzoeksbelangen bij de verdachte en privacybescherming voor het brede publiek. Ook het idee dat de geheimhouding alleen in relatie zou staan tot de procesdeelnemers, omdat de openbaarheid van het strafproces zich niet tot het dossier uitstrekt, is niet overtuigend. Het wettelijke kader over de verstrekking van processtukken geldt immers niet voor de deskundige. Bij de geheimhoudingsverplichting gaat het juist om de vraag wat een deskundige nog met de informatie mag nadat hij het deskundigenverslag aan de opdrachtgever heeft opgestuurd.

3. Afronding

Het recht over deskundigen in het strafproces is best ingewikkeld. Dat begint al bij de vraag wie nu eigenlijk als deskundige moet worden aangemerkt. Denk ook aan de regels over de inschakeling en benoeming van deskundigen of aan de problemen bij het beoordelen van deskundigenbewijs door juristen. Zelfs over een onderwerp als geheimhouding valt genoeg te zeggen. Het is daarom mooi dat Dolman in zijn boek *De deskundige in het strafproces* de regels en procedures over de omgang met deskundigen en deskundigenbewijs nog eens op een rij heeft gezet. Daarmee is het laatste woord natuurlijk niet gezegd. Ook het boek van Dolman roept weer vragen en reacties op, zoals uit het voorgaande blijkt. Maar het is goed om dat gesprek te voeren. Zo kan worden bijdragen aan het vormgeven van duidelijke procedurele randvoorwaarden voor deskundigen en juristen en het inscherpen van deze procedures bij juristen, opdat het deskundigenbewijs optimaal kan bijdragen aan de beslissingen die de rechter in een strafproces moet nemen.

13. Zie in deze zin P.T.C. van Kampen in: *Melai/Groenhuijsen*, art. 236 Sv, aant. 3 (bijgewerkt tot 1 augustus 2001) over art. 230 Sv (oud).

14. *Kamerstukken II* 2006/07, 31116, nr. 3, p. 22 (MvT).

15. *Kamerstukken II* 2006/07, 31116, nr. 3, p. 22 (MvT).

16. P.T.C. van Kampen in: *Melai/Groenhuijsen*, art. 236 Sv, aant. 5.1-5.2 (bijgewerkt tot 1 augustus 2001).